

Výzkumníci na Vysočině testují pěstování brambor a sóji pod fotovoltaickými panely

6.8.2026 - Monika Brothánková | Krajský úřad Kraje Vysočina

Výzkumníci z Česka a Rakouska se v závěru července setkali ve Výzkumném ústavu bramborářském v Havlíčkově Brodě. V rámci mezinárodního projektu Interreg TASTE Technological Adaptation for Sustainable Transformation of the Agri-Food Ecosystem in the Upper Austrian-South Bohemian-Vysočina border region sledují, jak kapková závlaha a částečné zastínění fotovoltaickými panely ovlivňují růst, výnos a kvalitu brambor a sóji. Projekt má pomoci zemědělcům přizpůsobit pěstování plodin změně klimatu. Kraj Vysočina působí jako jeho regionální partner.

„Výzkumný ústav bramborářský na pokusných plochách porovnává efektivitu využití vody a odolnost sóji a brambor vůči změně klimatu. K tomu využívá model agrovoltaiky,“ uvedla radní Kraje Vysočina pro oblast lesního a vodního hospodářství, zemědělství a životního prostředí Andrea Peňáz.

Dopolední program se uskutečnil ve výzkumné stanici Valečov. Účastníci si prohlédli porosty dvou odrůd brambor a dvou odrůd sóji pod vertikálními fotovoltaickými panely. Výzkumníci část rostlin zavlažují kapkovou závlahou, další část pěstují bez závlahy. Stejně pokusy probíhají také na kontrolní ploše bez panelů.

Pokus využívá českou ranou konzumní odrůdu brambor Adéla a nizozemskou poloranou konzumní odrůdu Antonia. U sóji výzkumníci testují rakouské odrůdy Acassa a Adessa. Obě patří mezi velmi rané až rané odrůdy, proto se hodí také pro podmínky Vysočiny.

Dosavadní výsledky potvrzují nejsilnější vliv kapkové závlahy. Zavlažované porosty brambor i sóji dosahují lepších výsledků než rostliny bez závlahy. Význam závlahy navíc zvyšuje letošní nedostatek srážek a období vysokých teplot. Naopak výzkumníci zatím nezaznamenali výrazné rozdíly mezi rostlinami pod fotovoltaickými panely a porosty na kontrolní ploše. Částečné zastínění stav rostlin nezlepšilo, ale ani nezhoršilo.

Součástí pokusů je i sledování meteorologických a půdních podmínek. Čidla automatických meteorologických stanic měří v půdě na obou plochách její teplotu a vlhkost, dále vlhkost vzduchu a srážky. Systém zaznamenává údaje každých 15 minut a odesílá je do internetové aplikace.

„Výsledky průběžných měření ukazují, že noční teploty mezi panely dosahují vyšších hodnot. Průměrná denní teplota vzduchu je tam přibližně o půl stupně Celsia vyšší. Půda mezi panely zároveň vysychá pomaleji. Rozhodující budou výsledky výnosu a kvality hlíz brambor a semen sóji,“ doplnila radní Andrea Peňáz.

Účastníci se dále seznámili také s dalšími pokusy na více než sedmi hektarech polí. Výzkumný ústav například ověřuje různé způsoby hnojení, herbicidní ochrany a využití listových hnojiv a dalších pomocných rostlinných látek. Docentka Veronika Bártová z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích přítomné seznámila s poměrně rozsáhlými pokusy brambor na výrobu škrobu, které jsou součástí společného výzkumného projektu Jihočeské univerzity a Výzkumného ústavu bramborářského.

Pozornost vzbudil jakon, hlíznatá plodina původem z Jižní Ameriky. V podmínkách Vysočiny dobře prospívá a poskytuje vyšší výnosy. Širšímu pěstování této zdraví prospěšné plodiny zatím brání

náročné skladování hlíz pro jarní výsadbu, výsadba, regulace plevelů a sklizeň dlouhých a křehkých hlíz. Účastníci si prohlédli také porosty batátů a šťavelu hlíznatého.

Odpolední část setkání patřila odborným prezentacím a koordinaci dalšího průběhu projektu. Projekt Interreg TASTE - Technological Adaptation for Sustainable Transformation of the Agri-Food Ecosystem in the Upper Austrian-South Bohemian-Vysočina border region - spojuje partnery z Rakouska a České republiky a Kraj Vysočina je jeho významným partnerem.

- Více informací Eva Horná, vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství, tel.: 564 602 512, email: horna.e@kr-vysocina.cz

https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4139094&id_org=450008